

Mechanizm oceny wdrażania dorobku Schengen: przyszła kolej na Polskę, więc i na UODO

Posted on 2024-04-30

Instytucje publiczne, w tym Prezes Urzędu Ochrony Danych Osobowych przechodziły w kwietniu 2024 r. cykliczną ocenę tego, jak wdrożyły i stosują ochronę danych osobowych w ramach dorobku Schengen.

Strefa Schengen jest jednym z najważniejszych osiągnięć Unii Europejskiej. Dzięki niej ludzie mogą podróżować bez kontroli na granicach wewnętrznych, a obrót towarami i usługami jest łatwiejszy. Współpraca w ramach Schengen rozpoczęła się 14 czerwca 1985 r. wraz z podpisaniem „układu z Schengen” przez pięć państw. UE cały czas pracuje nad takim funkcjonowaniem obszaru bez kontroli na granicach wewnętrznych, który zwiększałby poczucie wzajemnego zaufania między państwami członkowskimi. Musi przy tym uwzględniać nową rzeczywistość i wyzwania odmienne od tych sprzed 40 lat.

Mechanizm oceny wdrażania dorobku Schengen: przyszła kolej na Polskę, więc i na UODO

Na system Strefy Schengen składają się nie tylko środki na granicach zewnętrznych i środki wyrównawcze (wspólna polityka wizowa, współpraca policyjna, polityka dotycząca powrotów i System Informacyjny Schengen). Równie ważny jest solidny mechanizm oceny i monitorowania, dotyczący ochrony danych osobowych^[1] i poszanowania innych praw podstawowych.

System mechanizmu oceny Schengen, któremu w tym roku podlega Polska, zbudowany jest tak, by wymogi Strefy spełniali wszyscy partnerzy. Niedociągnięcia w jednym państwie członkowskim mogą mieć wpływ na wszystkie pozostałe państwa, a w konsekwencji – stwarzać zagrożenie dla całej strefy Schengen.

Unia Europejska osiąga to przy pomocy bezstronnych i obiektywnych ocen, które umożliwią zidentyfikowanie niedociągnięć w zakresie praktycznego stosowania przepisów.

Zgodnie z rozporządzeniem 2022/922^[2] za organizację procesu odpowiada Komisja Europejska.

To ona informuje o wynikach ocen Parlament Europejski i parlamenty narodowe.

Komisja przeprowadza oceny wspólnie z ekspertami z państw członkowskich i przy wsparciu ze strony organów i jednostek organizacyjnych Unii (zgodnie z art. 70 TFUE). Właśnie to partnerskie podejście czyni ocenę skuteczną i wzmacnia wzajemne zaufanie.

Eksperti z państw członkowskich sprawdzają czynności osób na równorzędnych stanowiskach, wskazując rozwiązania i wzywają do podejmowania działań, jeśli państwo członkowskie ich nie wdraża. Ponadto w proces podejmowania decyzji włączona jest Rada UE, która przyjmuje zalecenia na wniosek Komisji.

[1] Głównymi aktami ustawodawczymi mającymi zastosowanie w dziedzinie ochrony danych osobowych, są ogólne rozporządzenie o ochronie danych oraz dyrektywa o ochronie danych w sprawach karnych w połączeniu ze szczegółowymi przepisami dotyczącymi ochrony danych zawartymi w dorobku prawnym Schengen dotyczącym Systemu Informacyjnego Schengen (SIS) i Wizowego Systemu Informacyjnego (VIS).

[2] Rozporządzenie Rady (UE) 2022/922 z dnia 9 czerwca 2022 r. w sprawie ustanowienia i funkcjonowania mechanizmu oceny i monitorowania w celu weryfikacji

Mechanizm oceny wdrażania dorobku Schengen: przyszła kolej na Polskę, więc i na UODO

stosowania dorobku Schengen oraz w sprawie uchylecia rozporządzenia (UE) nr 1053/2013, Dz.U. UE L 160 z 15.6.2022, str. 1–27